

Terugblik

Peregrijn

vogelwerkgroep middenbrabant

maart/april/mei 2015 | nummer 28

oostbrabantse vogeldag stephanmeijer

Op 28 februari jl werd door onze werkgroep "de Oostbrabantse vogeldag" georganiseerd te Bosch en Duin. Er hadden zich ± 115 personen aangemeld voor deze dag. 40 Personen gingen mee met de excursie naar de Loonse en Drunense Duinen en 40 personen gingen mee met de excursie naar den Brand. Stephan Meijer, coördinator van werkgroep de Zwaluw van IVN te Helmond, stuurde spontaan een verslagje door met foto's over deze dag:

"Aangekomen bij restaurant Bosch en Duin staat de koffie klaar en kunnen we, voordat het programma begint, met bekenden even bijpraten.

Henk Sierdsema geeft de stand van zaken en de eerste resultaten van de nieuwe vogelatlas. Hierbij wordt alvast een aantal resultaten van soorten vogels getoond van afgelopen jaar t.o.v 1973 t/m 1983. Hieronder een kleine opsomming:

Ransuil veel minder in 2014/2015 t.o.v. 1973/1983

Bosuil veel meer in 2014/2015 t.o.v. 1973/1983

Bonte kraai teruggelopen en de Nijlgans is enorm toegenomen

Roodborsttapuit was in 1973 t/m 1983 een zeldzaamheid in de winterperiode en nu een regelmatige wintergast.

De putter, krakeend en kleine bonte specht vertonen een toename in het broedseizoen.

Hannie Nilzen praat over camerawaarnemingen in de Oisterwijkse kerk. Hierbij zien we o.a. een beeld van een gierzwaluw samen met een spreeuw in één nestkast, maar ook dat een spreeuw de 'gemaakte nestkommetjes 'sloopt'. Daarom zijn de nestkommetjes vastgelijmd om dit in het vervolg te voorkomen. Tevens wordt er ook verteld dat, wanneer een jong buiten het nestkommetje is gevallen, deze volledig genegeerd wordt en dus niet meer gevoerd wordt. Gemiddeld zit er in een 'voedselbrok' ca. 500 insecten die het jong gevoerd krijgt. Ook is men te weten gekomen d.m.v. radarbeelden, dat boven het IJsselmeer veel 'zoekers' vliegen. Dit zijn gierzwaluwen die geen broedplek hebben. Wat ook opmerkelijk was dat sommige gierzwaluwen 2 nestkasten in gebruik hebben genomen, een 'huiskamer' en een 'slaapkamer'.

Peer Busink en **Wiel Poelmans** geven een presentatie over de ontwikkeling(en) in de Hilver (natuurontwikkelingsgebied). Dit gebied ligt ten zuiden van Moergestel en bestaat uit deelgebieden: Helsbroek, Moergestelse Gemeend, Het Broek, Den Opslag, Diessens Broek en is ca. 800 ha. groot en zou een kansrijk weidevogelgebied voor o.a. de grutto worden. Helaas is er een deel mislukt doordat SBB het beheer van hun gebied aan de boeren heeft overgelaten en daar heeft het financiële plaatje de voorkeur gekregen van de boeren. Dus o.a. vroeg in het seizoen maaien van grasland (voer voor vee) en meerdere keren (gras is tekort) en te weinig biodiversiteit in het weiland (alleen raaigras, eiwitrijk voedsel). Ook wordt de bovenste bodemlaag verdicht doordat er veel (zwarte) landbouwvoertuigen overheen rijden. Hierdoor is het voesel voor de weidevogels moeilijk toegankelijk.

Leo Ballering geeft als vijfde presentatie een kleine opsomming van zeldzame broedvogels en kolonievogels in Oost-Brabant die men heeft 'gespot'.

Jan Diemen heeft het over de *wespendief* in de Midden-Brabantse leembossen. Deze lezing is wel interessant, maar wordt nogal wetenschappelijk uitgelegd. Bepaalde informatie wordt juist niet verteld i.v.m. het rapport wat binnenkort uit gaat komen en dat geeft helaas 'afbreuk' aan de presentatie.

Na een goede lunch, bestaande uit een broodje ham, broodje kaas en een kop tomatensoep, gaan we naar buiten en verdelen we ons in 2 groepen. Een groep die naar 'De Brand' gaat en de groep die naar de Loonse en Drunense Duinen gaat. Als we nog geen 10 minuten onderweg zijn worden we al geattendeerd op 3 ransuilen die hun roestplaats in een den hebben. Door de, best wel grote groep, die met verrekijkers naar de uilen kijkt en de uilen terug kijken is het net alsof wie kijkt nu naar wie. Wanneer we de duinen in lopen en op een plek komen met wat bomen,

struiken en heidegroei zien we een roodborsttapuit. Tijdens de wandeling zien we mooie 'landschappen' en verschillende keren een boomleeuwerik met zijn mooie zang opvliegen en als een 'parachute' naar beneden gaan.

Het is een mooie wandeling door het gebied geweest mede door het mooie zonnige weer.

Alweer een geslaagde Oostbrabantse vogeldag"!

(Stephan,,dank je wel voor het spontaan insturen van bovenstaand verslag incl. foto's. Alle foto's van de contactdag zijn te vinden op www.vwgmiddenbrabant.nl De redactie.)

steenuiljanvanrijsewijk

Het gaat beter met de steenuilen. De winterperiode is achter de rug en het belooft, dank zij de zachte winter, weer een goed steenuilenseizoen te worden. Er is niet geïnventariseerd in dit voorjaar. Kasten hangen immers overal op (bijna) alle beschikbare plekken. We staan op het punt om met de controle te beginnen. Ook zijn nog steeds bezig een juiste locatie te vinden voor een kast met webcamera's t.b.v een nieuwe website van Bart van Beerendonk. De kast wordt gemaakt door Jan van Laarhoven en de camera's zijn al beschikbaar. Probleem is dat de kast niet te ver van een woonhuis (internetverbinding) mag hangen.

Op woensdag 22 april was er weer "de Provinciale jaaravond uilenbescherming" in Theater de Speeldoos te Vught. Een leuk programma was er samengesteld en tevens zijn de jaarverslagen uitgedeeld die wij aan onze gastgevers doorgeven.

Resultaat 2014:

- Aantal kasten 103
- Broedsels in kasten 25
- Vrije broedsels 3
- Activiteit in kasten (gevonden muizenprooi of braakbal) 2

Oók een hulpmiddel om te inventariseren is het hangen van een veldcamera bij de kast. Helaas is dit paartje (links) kort voor de eileg verstoord door een bosuil (rechts). Sindsdien is er niets meer waargenomen bij de kast.

meldpuntvervolg

Dit is een oproep aan alle natuurliefhebbers om misdrijven tegen wilde fauna te melden.

Vernielde dassenburchten, geschoten buizerds, stroperij van zangvogels zijn slechts enkele voorbeelden van misdrijven tegen in het wild levende dieren die veelvuldig voorkomen in Nederland.

Hoe vaak het voorkomt weten we nog niet. Om het probleem aan te kaarten zijn er harde gegevens nodig die aantonen waar en hoe vaak deze misstanden plaatsvinden. Oproep aan iedereen om ogen en oren open te houden in het veld en (vermoedelijke) misdrijven door te geven via het [Meldpunt Vervolg Wilde Fauna](#). Het meldpunt is gekoppeld aan een bestaand registratiesysteem. Iedere melding is hierdoor direct inzichtelijk voor politie en bevoegde handhavers.

Het meldpunt is een initiatief van De Natuur en Milieufederaties en onderdeel van de campagne [Wildlife Crime](#). Heeft u vragen of informatie neem dan contact op via info@wildlifecrime.eu

zwaluwtoren janvanrijsewijk

Op 28 maart hebben we het terrein opgeschoond rond de zwaluwtoren in Oisterwijk. Dit moest natuurlijk gebeuren voordat het broedseizoen aanbrak. Gewapend met de benodigde gereedschappen, zoals steekschoppen, harken en schoffels, arriveerden ongeveer tien mensen rond half negen uur op het terrein. Hieronder enkele leden van IVN Oisterwijk. Van onze Vogelwerkgroep waren aanwezig; Gerard, Nico, Bart, Frans en Jan. Een dag tevoren had Kees Pijnappels van de gemeente Oisterwijk alvast zoveel mogelijk onkruid weggemaaid uit de slootkanten en van het bloemenveldje. Zelf ont deden we de houtwal van alle onkruid en zetten zoveel mogelijk het eilandje kaal om voldoende modder te kunnen creëren voor nestmateriaal voor de huiszwaluwen. Dit vereisten behoorlijk wat spitwerk. Om elf uur werden we getrakteerd op koffie met appelflap. Nadat we daarna met een aantal kruiwagens het tuinafval opgeruimd hadden was de klus om twaalf uur al geklaard. Vele handen maken licht werk. En nu maar wachten op die huiszwaluwen.

Opslag langs de oever werd verwijderd, de watergang werd ontgroend. Het hoger gelegen gebied werd met een bosmaaier afgemaaid en met een schoffel werd korte metten gemaakt met onkruid dat de haag dreigde te verstikken.

Vele kruiwagens groenafval werden tegen de schuine kant omhoog getrokken om daarna afgevoerd te worden.

Leden van beide vogelwerkgroepen (IVN Oisterwijk en Midden-Brabant) hebben, samen met de werkgroep Landschapsbeheer, de grond bij de toren omgespit zodat de huiszwaluw hier leem kan vinden om een nest te bouwen.

uitdekrant^{nrc}

Als de Schipholtaxi ons 's ochtends ophaalt, krijgt de zilvermeeuw op het dak van ons huis ten afscheid. We gaan op vogelreis naar Ecuador om te genieten van de honderden soorten tropische vogels in dat land.

Na een vlucht van twaalf uur worden we opgewacht door onze vogelgids en vertrekken we vermoeid naar ons hotel. Een paar honderd meter verderop staat een groepje vogelaars langs de weg. Ondanks de vermoeidheid stoppen we. De vogelaars blijken uit heel Ecuador hiernaartoe gereisd te zijn om een zeldzame vogel te zien.

Een zilvermeeuw, de tweede die ooit is waargenomen in Ecuador.

oeverzwaluwwand^{nicohilgers}

Zaterdag 11 april is er door een aantal leden aan de oeverzwaluwwand op de Leemkuilen onderhoud gepleegd. Net op tijd want er vlogen al 30 oeverzwaluwen rond. Ook werd er een ijsvogel en 2 lepelaars gezien in de buurt van de wand. Tevens zijn de aalscholvers en reigers geteld.

Vlakbij de zwaluwwand bevindt zich ook een aalscholverkolonie.

Laat ze nu maar komen!

bomenkapjanvanrijsewijk

Dit onderwerp komt de laatste tijd ter sprake in onze maandelijkse ledenvergaderingen. Het komt voor dat je in bossen open vlaktes tegenkomt waar volgens onze leden teveel bomen zijn gekapt. Het Brabants Landschap heeft bijvoorbeeld uit bosranden bomen weggehaald om stroken 'open en warm' bos te creëren waar dagvlinders goed gedijen. Zo ook bij de Loonse Hoek tussen Udenhout en Loon op Zand. Daar zijn een groot aantal zomereiken gekapt. Op een A-viertje dat aan een boom is geniet staat het volgende te lezen: " *Beste natuurliefhebber, de bosopstand in het gebied Loonse Hoek is in een minder goede staat. De zomereiken staan er slecht bij en sterven langzaam af. Oorzaak is de lemige ondergrond waarop deze zomereiken zijn aangeplant. Achteraf dus een minder goede keuze. Door nu goed te dunnen en daarna aan te sturen op verjonging van es, haagbeuk, zoete kers en beuk zal de natuurlijke beleving er veel beter uit gaan zien en wordt de Loonse Hoek weer een gezond bos,*" aldus een stagiaire van Brabants Landschap.

excursiedebrandpetervangestel

Zondag 19 april 2015.

Omdat er geen inschrijving voor deze excursie noodzakelijk was wisten we niet hoeveel mensen aan deze excursie deel zouden nemen. We vertrokken om 8 uur met z'n zessen onder leiding van Nico Hilgers vanaf het kapelletje aan de Schoorstraat te Udenhout. We hoorden meteen dat de nodige zagers teruggekeerd waren uit hun overwinteringgebieden. Na een paar honderd meter de eerste waarneming van de middelste bonte specht. Er zouden nog twee waarnemingen van deze zeldzame soort volgen. De Brand bestaat uit erg afwisselde landschappen, zo liepen we door het bos, langs de zandleij, langs weilanden. Wat opviel is dat er afgelopen winter veel open plekken zijn gezaagd door Brabants Landschap met als doel meer soorten vlinders aan te trekken. Niet elke vogelaar kan deze ingrepen waarderen omdat het niet goed uitpakt voor de broedgelegenheid van roofvogels zoals havik, sperwer en buizerd. Vlak voor het einde van de excursie zagen we een boompieper zingend en als een parachute naar beneden glijden. Na een wandeltocht van ruim 2 uur waren we weer bij het kapelletje. Alle deelnemers vonden het een geslaagde vogelexcursie.

Soorten die we gespot hebben;

[middelste bonte specht](#), [groene specht](#), [grote bonte specht](#), [zwartkop](#), [winterkoning](#), [tjiftjaf](#), [roodborsttapuit](#), [koekoek](#), [grasmus](#), [vink](#), [groenling](#), [buizerd](#), [boompieper](#), [glanskop](#), [fitis](#), [grauwe gans](#), [grote canadese gans](#), [nijlgans](#), [blauwe reiger](#), [gaai](#), [knobbelzwaan](#), [merel](#), [koolmees](#), [pimpelmees](#), [zwarte kraai](#).

excursiedecampinajanvanrijsewijk

Zondag 17 mei 2015

Afspraak was start om 07:30u bij de spoorwegovergang aan de Posthoornseweg in Haaren. We waren met zevenen: Loek en Nico Hilgers, Roos Baxks, Peter Slingerland, Gerard van der Kaa, Fred Schulein en ondergetekende. Het was een heerlijke ochtend, half bewolkt met een licht briesje erbij. Wat zouden we deze ochtend allemaal te zien en te horen krijgen? Immers de laatste vogelsoorten zijn in deze periode teruggekeerd uit hun winterverblijf in Afrika zoals zomertortel, wespandief, bosrietzanger, kleine karekiet, grauwe klauwier en wielewaal. Meteen bij de parkeerplaats hoorden we al een [fluit](#). Natuurlijk moeten we soorten als [zwartkop](#), [vink](#), [fitis](#), [tjiftjaf](#), [boomkruiper](#), [grote bonte specht](#), [merel](#), [grasmus](#), [boompieper](#), [goudhaantje](#) niet onvermeld laten, maar er zouden deze ochtend nog meer interessante soorten ons pad doorkruisen. We vertrokken vanaf Posthoorn richting de Huisvennen. Onderweg liet de [wielewaal](#), [koekoek](#) en [wulp](#) hun roep horen. Op het Meeuwenven was weinig te zien. Daarna over de Tienhovenweg en Belvertsebaan richting Balsvoort. In het topje van een eik zat een [gekraagde roodstaart](#) volop te zingen. Ook meerdere [boomleeuwerikken](#), [roodborsttapuiten](#), [kneutjes](#) en [zwarte en groene specht](#) doorkruisten ons pad. Een prachtige waarneming was twee [boomvalken](#) waarvan er een rustig op een laaghangende tak van een eik op de uitkijk zat. Zowaar nog mooier de twee paartjes [tapuiten](#) op een zanderig stukje heide. Terug over de Belvertsebaan hoorden we in het nattere gedeelte een [sprinkhaanzanger](#), [bosrietzanger](#) en enkele [rietgorzen](#). Bij het Belvertsven werden we nog getraakteerd op een [visdief](#), [kleine karekiet](#), [waterral](#) en een paartje [futen](#) met jongen op de rug. Ik had deze leerzame ochtend niet willen missen.

Loek Hilgers, prominent lid van onze club, leidde deze morgen de excursie. Onder zijn deskundige leiding werden we weg wijs gemaakt over fauna én flora. Niet alleen in de lucht maar ook op de grond werden interessante waarnemingen gedaan.

Peregrijn

Je bent vast en zeker met 'iets' bezig. Hou het niet voor jezelf maar deel het met anderen. Van een kleine melding tot een professioneel verslag aangevuld met wat foto's.... Je kunt het allemaal kwijt in de volgende Peregrijn van eind augustus.